

Wstęp

W obliczu stale rozwijającej się oferty dydaktycznej w zakresie nauczania przekładu niezmiernie istotne wydaje się dzielenie refleksją, spostrzeżeniami czy praktycznymi wskazówkami dotyczącymi procesu kształcenia studentów, umożliwiającemu ich późniejszy efektywny kontakt z rynkiem pracy. W związku z powyższym tematem wiodącym oddanego w Państwa ręce ósmego tomu „Rocznika Przekładoznawczego” są zagadnienia związane z dydaktyką przekładu. Nie zabrakło jednak artykułów o tematyce mieszczącej się w części pierwszej „Rocznika”, poświęconej kwestiom teoretycznym i praktycznym.

Przegląd wspomnianych zagadnień otwiera tekst Joanny Albin, która na podstawie przeprowadzonych ankiet szuka odpowiedzi na pytania związane m.in. z wykształceniem, metodami pracy i poczuciem sukcesu zawodowego wśród tłumaczy języka hiszpańskiego. Natomiast ewentualnych kandydatów do tego zawodu objęły badania przeprowadzone przez Monikę Płużyczkę. Dzięki okuloGRAFOWI, urządzeniu pozwalającemu badać ruch gałek ocznych, Autorka przeprowadziła eksperyment umożliwiający uchwycenie głównych problemów powstających podczas wykonywania tłumaczenia *a vista*. Miejsca problematyczne w tłumaczonym tekście określa mapa cieplna, na której dokładnie widać, jakie elementy tekstu zatrzymują na dłużej wzrok badanych studentów. W artykule Anny Krzyżanowskiej na przykładzie języków polskiego i francuskiego poruszony został problem ekwiwalencji frazeologizmów wywodzących się z mitologii. Po zwróceniu uwagi na kwestię ekwiwalencji w teorii przekładu i kwestię ekwiwalencji w przypadku związków frazeologicznych Autorka przechodzi do szczegółowego podziału badanych elementów, podkreślając, że ich wspólne pochodzenie nie zawsze oznacza równoważność w obrębie składu leksykalnego i globalnego znaczenia. W kolejnym tekście Czytelnik odnajdzie rozważania z jednej strony nad trudnościami związanymi z tłumaczeniem tekstów religijnych, z drugiej – nad wpływem religii na podejmowanie decyzji przekładowych. Przedstawione przez Anetę Luto-Kamińską egzemplifikacje wskazują m.in. na przesunięcia odwołań z kręgu politeistycznej religii starożytnej do kręgu terminologii

chrześcijańskiej. Zupełnie inny charakter ma zamykający pierwszą część tomu artykuł Barbary Walkiewicz, w którym podjęto temat ekwiwalencji intersemiotycznej w przekładzie rysunków budowlanych. Autorka zwraca uwagę na oznaczenia graficzne oraz formuły eksplikacyjne stosowane w rysunkach architektoniczno-konstrukcyjnych, w rysunkach instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, grzewczej, wentylacyjnej i klimatyzacyjnej.

Druga część zaprezentowanych artykułów – *Dydaktyka przekładu* – ma bezpośrednie przełożenie na proces nauczania. Czytelnik znajdzie w niej m.in. konkretne propozycje ćwiczeń realizowanych w ramach laboratorium z tłumaczenia ustnego (Monika Krajewska) czy też ćwiczeń z wykorzystaniem tekstów paralelnych. W przypadku opracowania Natalii Długosz są to umowy prawa cywilnego, a w przypadku Beaty Piecychny – przepisy kulinarne. Na teksty paralelne zwraca też uwagę Katarzyna Siewert, dostrzegając w nich oraz w pracy ze słownikami możliwość rozwijania umiejętności pozyskiwania informacji, tj. kompetencji, której nie poświęca się zbyt wiele uwagi, wychodząc z założenia, że jest sprawnością naturalną i oczywistą. Problem ten podejmuje również Magdalena Kopczyńska, postulując potrzebę kształcenia umiejętności korzystania ze słowników. Joanna Dybiec-Gajer akcentuje z kolei rolę specyfikacji w perspektywie dydaktyki przekładu, gdyż narzędzie to, wskazując na przeznaczenie tekstu docelowego, ma zasadniczy wpływ zarówno na strategię tłumaczenia, jak i na zastosowane techniki, a nawet na poszczególne decyzje przekładowe. Na temat rozwoju kompetencji tłumaczeniowej i odpowiedzialności za kształcenie studentów w obliczu zapotrzebowania rynkowego oraz wymagań potencjalnych pracodawców pisze Ewa Kościalkowska-Okońska. W tej części tomu znalazły się też rozważania dotyczące rozwoju kompetencji frazeologicznych w procesie dydaktyki języka obcego. Monika Sułkowska przedstawia problemy przekładu związków frazeologicznych, a także wybrane strategie frazeodydaktyczne. Niezmiernie ważne w procesie nauczania przekładu jest także zwrócenie uwagi na doskonalenie języka rodzimego. Kwestię tę poruszają Emilia Kubicka i Lech Zieliński, wskazując, w oparciu o analizę studenckiego przekładu książki, na najczęstszą popełnianą błąd oraz przyczyny ich powstawania.

W poprzednich tomach postulowaliśmy rozszerzenie drugiego członu czasopisma (*Recenze i sprawozdania*), co spotkało się z dużym odzewem. Do redakcji wpłynęła bowiem rekordowa liczba recenzji (11), za które dziękujemy. Dziękujemy również wszystkim pozostałym Autorom za nadesłane

teksty, a w stronę Recenzentów kierujemy wyrazy szczególnej wdzięczności za wnikliwą lekturę i cenne odpowiedzi. Mamy nadzieję, że poruszone w niniejszej publikacji tematy zainteresują teoretyków, praktyków i entuzjastów przekładu.

Monika Krajewska
Lech Zieliński